

Historie

Skoven der forsvandt, skoven der blev genskabt

Engang var Vestjylland dækket af skov, men fældning gennem årtusinder gjorde indhug. Siden jernalderen er der foregået rovdrift på træer og buske til brændsel, grene til hegn og træ til produktion af trækul, som var nødvendige i fremstillingen af jern.

I middelalderen betalte mange Skjern-bønder skat til Lundenæs i form af ydelser, der havde navne forbundet med skove og træer: Skovvogne, skovsvin og kul. Men nok omregnet til andre ydelser, fordi træerne ikke længere fandtes.

De sidste rester af skoven er de mange krat i Vestjylland, ofte bevaret i navnene på de vestjyske egekrat.

Siden 1800-tallet, og specielt efter tabet af Sønderjylland i 1864, er utallige plantager blevet oprettet i det landskab, hvor skoven var forsvundet, især drevet af Enrico Dalgas og Det Danske Hedeselskab.

I tiden omkring 1. verdenskrig var der mangel på brændsel til opvarmning og til optænding i komfuret. Det var på denne tid, at udvindingen af brunkul fik sin opstart.

I disse år plantes der stadig nye skove. Omkring 15% af landet er nu dækket af skov, og i en stor del af de nye skove er der stier og offentlig adgang.

Skjern Birk Plantage

Skjern Birk Plantage blev oprettet i et hedeområde i begyndelsen af 1920'erne af Skjern Kommune men med statstilskud. Hedens navn var Old Hede, Old efter det gamle navn på området langs begge sider af Kirkeå.

Den blev beplantet med bjergfyr, og i flere omgange blev der efter 2. verdenskrig yderligere tilplantet med rødgran og omorica gran. Senere har plantagen skiftet karakter til blandingsskov, hvor indblanding af løvtræarter sikrer større stabilitet og giver bedre udviklingsmuligheder for flora og fauna. I 1979 blev den godkendt som fredskov med fredskovspligt.

Det oprindelige formål med plantagen var at sikre den kommunale varmforsyning, men nu er hovedsigtet den rekreative værdi. Der er anlagt 2 søer og 3 afmærkede cykel-, gang- og ridestier, og man kan benytte borde, bænke, grill, toilet og motionsfaciliteter.

Dette samt den bynære placering og forbindelsen til Den Grønne Korridor Skjern har øget borgernes anvendelse af området betydeligt.

Skjern-borgere i Lundenæs Plantage, sommeren 1918.

Foto: Ringkøbing-Skjern Museum